

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НОВІ

ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

№86

2015

ЧАСТИНА 2

TOSHIBA

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
І ЗМІСТУ ОСВІТИ

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЗБІРНИК
ВИПУСК 86
Частина 2

«Агроосвіта»
2015

Нові технології навчання: наук -метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2015. – Вип. 86, частина 2. – с. 310.

Для викладачів, аспірантів, науковців і керівних працівників освіти та навчальних закладів.

Редакційна колегія:

С.В. Кириленко (заступник головного редактора),
Ю.В. Ївженко (відповідальний секретар), Л.Ф. Бурлачук, М.Ф. Бондаренко,
М.І. Бурда, М.Ф. Дмитриченко, Н.М. Кушнарєнко, Н.Г. Ничкало, Л.М. Паламар,
Т.О. Пушкарьова, О.Я. Савченко, В.К. Сидоренко, М.П.Хоменко, В.П. Широчин.

Відповідальні за випуск: В.М. Бабич

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту інноваційних технологій і змісту освіти

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України

Свідоцтво Серія КВ № 12815 від 1 06. 2007 р.

Збірник включено до Переліку наукових видань ВАК України, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з педагогічних наук (Постанова № 1-05/2 від 26.01.2011 р.)

Адреса редакції: вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035.
тел. (044) 248-19-64

Зміст

- Євтушенко Ю.О.** Теоретичний аналіз понять «компетенція» та «компетентність».
- Жерновникова О.А.** Формування проектної культури майбутніх учителів математики.
- Пивоварчук В.С., Усенко О.О., Літвицька Т.Д., Пивоварчук О.В.** Неформальна освіта для дорослих у досвіді роботи «Університету золотого віку» м. Дніпропетровськ, Волинської громадської організації «Професіонали та сподвижники здоров'я» м. Луцьк, учбово-консультативного центру «Валеологія», м. Дніпропетровськ.
- Штонда О.Г.** Компоненти, критерії оцінки, показники та рівні сформованості забезпечення наступності у вивчення природничо-математичних дисциплін студентів педагогічних університетів.
- Ярова І.В.** Валеологічний підхід до неформального навчання дорослого населення.
- Ананко Т.В.** Професійна інформація як структурний елемент професійної орієнтації учнівської молоді в загальноосвітніх навчальних закладах України.
- Сверίδα Б.В., Антонюк В.М.** Розвиток педагогічного професіоналізму викладача вищої школи.
- Вовк Б.І.** Самоосвіта – запорука сформованості професійної культури майбутнього викладача практичного навчання ПТНЗ.
- Гагуа І.І.** Професійне вигорання. Фітнес-відновлення фахівця.
- Захарчук М.Є., Яськов В.В., Якубенко В.М.** Застосування методу динамічних груп на курсах професійної перепідготовки військовослужбовців, звільнених у запас.
- Деменко О.І.** Особливості професійного розвитку керівників загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладів.
- Калаур С.М.** Формування конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери у процесі навчання у вищих педагогічних навчальних закладах.
- Козинюк Н.В.** Особливості використання інформаційних технологій при підготовці молодших спеціалістів архітектурного напрямку.
- Коленіченко Т.І.** Центр соціальної активності як провідна технологія соціальної роботи з людьми похилого віку.
- Кришталь Д.О.** Психолого-педагогічні аспекти соціалізації особистості.
- Литвиненко О.Г.** Соціальна активність особистості: філософський аспект.
- Литовченко Г.В.** Розвиток змісту навчальної літератури з малювання у вітчизняній педагогічній думці (кінець XIX – початок XX століття).
- Павлик Н.П.** Роль неформальної освіти у процесі професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів.
- Папіжук В.О.** Третя іноземна мова у формуванні міжкультурної компетенції студентів ВНЗ.
- Пидюра І.П.** Актуальність діяльності центрів соціально-психологічної реабілітації в умовах військових конфліктів в Україні.
- Пономарьова О.Ю.** Деякі аспекти генезису поняття «толерантність».
- Пустолякова Л.М.** Роль навчально-виховного середовища в медичних навчальних закладах у формуванні відповідального ставлення студентів до цінностей оздоровчої діяльності.
- Рідей Н.М., Хітренко Т.Ф.** Значення рекреаційного потенціалу у соціальній реабілітації людини.
- Рогальська Н.В.** Компетентнісний підхід як основа формування методичної компетентності майбутніх організаторів дошкільної освіти.
- Соловей Л.С.** Історичний аспект проблеми підготовки фахівців сфери туризму.
- Соловей М.В.** Підвищення кваліфікації педагогічних працівників у нормативно-правовому дискурсі: формальний та неформальний аспекти.
- Сопотницька О.В.** Практичні механізми реалізації педагогічних умов у підготовці майбутніх вчителів фізичної культури до тренерської діяльності.
- Сорочинська Т.А.** Професійна компетентність сучасного педагога.
- Токарева О.В.** Дидактичні засади формування діалогічної культури у майбутніх фа-

ПРАКТИЧНІ МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ТРЕНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сопотницька О.В.,
асистент кафедри теоретичних основ і методики фізичного виховання
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Ключові слова: майбутні учителі фізичної культури, педагогічні умови, тренерська діяльність, професійна готовність.

Ключевые слова: будущие учителя физической культуры, педагогические условия, тренерская деятельность, профессиональная готовность.

Key words: future teacher of physical culture, pedagogical conditions, training activity, professional readiness.

Вступ. У процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури виникає чимало актуальних питань, успішне вирішення яких залежить від обґрунтованості педагогічних умов урахування набутого у попередні роки педагогічного досвіду активного впровадження інноваційних підходів до організації навчально-виховного процесу. Розбіжності між новими ідеями в освіті і можливістю їхнього практичного втілення сьогодні є ще досить відчутними [4].

Ефективне використання педагогічних умов у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури, зокрема підготовці до тренерської діяльності, належить до числа актуальних проблем вищої школи і тому питання педагогічного забезпечення процесу інтеграції знань студентів набувають особливої гостроти.

Педагогічні умови є відображенням відношень педагогічного процесу до тих чинників, завдяки яким він виникає та існує (необхідність передачі підростаючому поколінню соціального досвіду; необхідність підготовки педагогічних кадрів для цієї мети; чинники, що обумовлюють формування змісту освіти; невпинне збагачення соціального досвіду, розвиток наукових інтересів тощо; чинники, що впливають на добір технологій навчання і виховання, його організацію) [7].

Аналіз попередніх досліджень. Відзначимо, що питання розробки адекватних та дієвих педагогічних умов, які доцільно впроваджувати у навчальний процес підготовки майбутніх учителів фізичної культури до різних видів діяльності, були в центрі уваги

науковців О. Болотіної [1], П. Єфіменка [2], О. Стеценко [8] та ін.

Доцільність розробки педагогічних умов, що сприяють підготовці майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності, потребує належного обґрунтування.

Вихідною науковою дефініцією нашого дослідження є термін «педагогічні умови», тому вважаємо за доцільне коротко з'ясувати його сутність. Таким чином, у процесі дослідження встановлено, що на сьогоднішній день в наукових колах відсутнє єдине загальноприйняте трактування, тому ми прийняли за основу визначення наукової категорії «педагогічні умови», що представлено у словнику-довіднику з професійної педагогіки за авторством А. Семенової [7]. А саме, це обставини, від яких залежить та відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковуються активністю особистості, чи групою людей, при цьому багато авторів наводять своє бачення та трактування цього поняття.

Так, наприклад, у баченні О. Болотіної [1] педагогічні умови передбачають практичну реалізацію сучасних принципів організації навчально-виховного процесу у ВНЗ на основі оптимального поєднання загальних, групових, індивідуальних форм організації навчального процесу, раціонального застосування інноваційних методів і засобів навчання на різних етапах професійної підготовки. Залежно від способу впливу на освітній процес, В. Жернов [3] педагогічні умови підрозділяє на зовнішні та внутрішні.

Зовнішні умови виступають продуктом функціонування політичної, соціально-економічної, освітньої та інших систем зовнішнього середовища й реалізуються через відповідні фактори. Під внутрішніми умовами автор визнає педагогічні умови, які є похідними завданнями відповідного педагогічного процесу та сукупністю педагогічних заходів, що забезпечують ефективне рішення цих завдань.

На думку П. Єфіменка [2], умови – це змістовна характеристика компонентів (зміст, організаційні форми, засоби навчання та характер взаємин між вчителем та учнями), що конструюють педагогічну систему. У своєму дослідженні ми повністю солідарні з О. Стеценко [8] у тому, що педагогічні умови повинні виступати безпосереднім відображенням відношень педагогічного процесу до тих чинників, завдяки яким він виникає та існує. Такий підхід передбачає необхідність передачі підростаючому поколінню соціального досвіду; доцільність підготовки педагогічних кадрів для цієї мети; педагогічні чинники, що обумовлюють формування змісту освіти (невпинне збагачення соціального досвіду, розвиток наукових інтересів); фактори, що впливають на цілеспрямований добір педагогічних технологій навчання і виховання, його організацію.

Мета роботи. Обґрунтувати сукупність необхідних і достатніх педагогічних умов у підготовці майбутніх вчителів фізичної культури до тренерської діяльності та проаналізувати механізми їхнього впровадження у навчально-виховний процес.

Матеріали і результати дослідження. На основі узагальнення напрацювань науковців, а також на основі власного досвіду педагогічної й тренерської роботи, під педагогічними умовами ми розуміємо сукупність різнопланових педагогічних чинників, що спеціально вводяться у процес підготовки майбутніх учителів фізичної культури, які є необхідними та достатніми для раціонального формування у них належного рівня готовності до тренерської діяльності.

При виборі педагогічних умов нами була врахована позиція Н. Яковлевої [9] стосовно того, що виокремлені педагогічні умови повинні бути цілісним педагогічним комплексом, адже випадкові, необґрунтовані та розрізнені умови не здатні вирішувати педагогічні завдання. У процесі дослідження ми прийшли до розуміння того, що педагогічні умови повинні бути обраними відповідно до сучасних інноваційних педагогічних техно-

логій, опиратися на особистісно орієнтований підхід до організації навчального процесу у ВНЗ, а також мати суттєвий вплив на усі компоненти (психологічний, науково-теоретичний, практичний, психофізіологічний та фізичний) готовності майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності.

Отже, у результаті аналізу психолого-педагогічної літератури, законодавчих та нормативних актів у галузі вищої педагогічної освіти, вимог до організації професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, положень про оптимізацію та підвищення ефективності навчального процесу у ВНЗ, а також даних констатувального етапу експериментального дослідження визначено п'ять педагогічних умов, що матимуть суттєвий вплив на формування готовності майбутніх вчителів фізичної культури до тренерської діяльності, а саме:

1. Стимулювання професійно спрямованої мотивації на основі створення особистісно орієнтованого середовища (психологічний компонент).
2. Вдосконалення самостійної роботи майбутніх тренерів на основі особистісно орієнтованого навчання (науково-теоретичний компонент).
3. Розробка та використання комплексу тренінгових занять у підготовці майбутніх тренерів (практичний компонент).
4. Забезпечення вибору власної освітньої траєкторії з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей особистості (психофізіологічний компонент).
5. Налагодження соціального партнерства під час вдосконалення фізичної підготовки (фізичний компонент).

Обґрунтуємо значення кожної педагогічної умови у підготовці майбутніх вчителів фізичної культури до тренерської діяльності.

Першою педагогічною умовою нашого дослідження вибрано стимулювання професійно спрямованої мотивації на основі створення особистісно орієнтованого середовища. Обґрунтуємо свій вибір. У сучасній системі освіти все більшої актуальності набуває проблема професійної спрямованості студентів. Від рівня професійної спрямованості студентів залежить майбутня кількість фахівців, що будуть реалізовувати свою професійну діяльність у конкретній сфері. Отже, професійна спрямованість виступає важливим напрямом розвитку студента і визначає в майбутньому рівень успішності оволодіння професією.

Якість професійної спрямованості залежить від повноти і рівня її мотивації. Мо-

тивация виступає необхідним елементом професійної спрямованості і є однією з центральних у педагогічній психології, оскільки і результат, і процес засвоєння знань значною мірою залежать від залучення до навчального процесу, особистої зацікавленості тих, хто навчається [6].

Мотивацію навчальної діяльності необхідно розглядати як ієрархічну систему мотивів зовнішнього і внутрішнього типів, які визначають спрямованість, інтенсивність та особистісний смисл пізнавальної діяльності студентів. На основі теоретичних досліджень до зовнішніх мотивів за умов особистісно орієнтованого підходу підготовки майбутніх тренерів ми відносимо спонукання, які безпосередньо не стосуються змісту, процесу та результатів навчальної діяльності: бажання стати високопрофесійним фахівцем, вимоги викладачів, почуття обов'язку, прагнення утвердитися серед товаришів, бажання уникнути неприємностей, покарань і дорікань з боку викладачів, продемонструвати свої можливості, почуття власної гідності, отримати високі оцінки, небажання виглядати гіршим за інших, прагнення уникнути негативних оцінок, заслужити авторитет серед викладачів.

До групи внутрішніх мотивів за умов особистісно орієнтованого підготовки майбутніх тренерів ми відносимо: стійкий інтерес до знань, умінь та навичок, які можна отримати, прагнення оволодіти новими знаннями; задоволення від засвоєння нових знань та умінь; прагнення випробувати себе, свої здібності, бажання розвинути свої здібності; прагнення пізнавати себе, прагнення до компетентності.

Таким чином, створення особистісно орієнтованого середовища на основі професійної мотивації у підготовці майбутніх тренерів вимагає формування професійного становлення майбутнього фахівця, який спрямований на вироблення у студентів позитивної мотивації до самоосвіти, саморозвитку, самопізнання.

Друга педагогічна умова – вдосконалення самостійної роботи майбутніх тренерів на основі особистісно орієнтованого навчання. Самостійна робота у підготовці майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності на основі особистісно орієнтованого навчання, в нашому розумінні, – це спеціально організована навчально-пізнавальна діяльність студентів з урахуванням їх індивідуальних особливостей, спрямована на самостійне виконання навчальних за-

вдань та формування самостійності, активності та творчих здібностей особистості. У практичному аспекті викладачу необхідно створити умови для виявлення самостійності студентів, потрібно виховувати у студента відповідальність перед самим собою, допомагати йому складати індивідуальну програму з самовдосконалення. Самостійна робота виконується за методичного керівництва викладача, але без його безпосередньої участі. Вона формує самостійність не тільки як сукупність вмінь та навичок, але й як риси характеру, яка відіграє суттєву роль у структурі особистості сучасного фахівця.

Третя педагогічна умова нашого дослідження – розробка та використання комплексу тренінгових занять у підготовці майбутніх тренерів. Оскільки важливою складовою професійної діяльності сучасного тренера є робота, що потребує комунікативних навичок, то використання тренінгових технологій вимагає нестандартного мислення, пов'язаного з емоційними та соціальними аспектами поведінки, умінням протистояти конфліктам, діяти впевнено, брати на себе відповідальність. Тренінгова освітня технологія передбачає моделювання і обґрунтування професійних ситуацій і спрямована на формування навичок поведінки учасників гри у різних, у тому числі і нестандартних, ситуаціях.

Очевидно, що підготувати тренера, за стосовуючи ілюстративно-пояснювальний метод навчання, неможливо. Самостійність тренера у прийнятті рішень, його творчість, активність не формуються спонтанно. Вони визначаються спрямованістю, стратегією, змістом і технологією процесу навчання й виховання у ВНЗ, які готують фахівців з фізичної культури та спорту. Складовою навчальної тренінгової технології є тренінг, або соціально-психологічний тренінг, який орієнтований на використання активних методів групової роботи з метою формування і розвитку компетентності у спілкуванні, тобто якостей, властивостей, навиків, здібностей та установок, які виявляються у спілкуванні [5].

На основі проведеного аналізу досвіду використання тренінгових технологій у підготовці майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності, нами було розроблено наступні тренінгові вправи – ділові, ситуативно-рольові, організаційно-діяльнісні ігри, соціально-педагогічні тренінги, кейси, адаптовані до майбутньої професійної діяльності.

Наступна педагогічна умова – забезпечення вибору власної освітньої траєкторії з

урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей особистості. Відзначимо, що у підготовці майбутніх тренерів в умовах особистісно орієнтованого навчання перед викладачем стоїть завдання розкрити реальні можливості кожного студента, що вимагає розвитку індивідуальних нахилів і здібностей майбутнього фахівця. Тому студент має можливість вибрати обсяг та глибину засвоєння певного навчального матеріалу, оптимізувати навантаження, враховуючи власні здібності, індивідуальні особливості, нахили, інтереси і потреби. Викладач будує навчально-виховний процес з урахуванням індивідуальних здібностей і особливостей кожного студента, застосовуючи індивідуалізацію завдань залежно від індивідуальних особливостей студентів та характеру труднощів.

У підготовці майбутніх тренерів врахування індивідуальних особливостей спортсменів здійснюється на основі:

1. Здійснення початкового відбору орієнтації юних спортсменів.
2. Розвитку фізичних якостей, які в подальшому будуть сприяти росту спортивних результатів.
3. Особливостей статури, будови тіла генетичної схильності, функціональних показників та врахування цих особливостей у підготовці спортсменів
4. Розробка індивідуальної тренувальної програми з врахуванням рівня технічної, фізичної, тактичної підготовленості.
5. Розробка індивідуальної програми змагальної діяльності.

На практичних заняттях у підготовці майбутніх тренерів з волейболу викладач завдання формулює залежно від:

- рівня теоретичної підготовки студентів;
- рівня фізичної підготовленості студентів;
- рівня технічної підготовленості студентів;
- рівня тактичної підготовленості студентів;
- амплуа гравців.

У практичному аспекті великого значення ми надаємо завданням, які сприяють удосконаленню технічної і тактичної підготовки студентів, відпрацювання вмінь використовувати їх в ігровій і змагальній діяльності. Такими завданнями є вправи і диференційовані індивідуальні завдання з поступово зростаючим навантаженням. Наші дослідження та власний досвід показує, що диференційовані завдання необхідно застосовувати не під час початкового вивчення навчального

матеріалу, а в процесі удосконалення техніко-тактичних елементів і формування умінь та навичок. Саме тоді проявляються індивідуальні особливості студента в навчальній діяльності. Наприклад, враховуючи рівень підготовленості студентів, для краще підготовлених – пропонуються вправи складнішого характеру, слабше підготовленим студентам – вправи простіші. Часто практикували розподіляти студентів у пари сильніший з слабшим. Такий варіант стимулював слабшого гравця в процесі роботи рівнятися на сильнішого, а сильніші гравці відчували відповідальність у підготовці слабшого.

Наступна педагогічна умова – налагодження соціального партнерства під час вдосконалення фізичної підготовки. Вважаємо, що саме партнерська взаємодія між студентами та викладачами у процесі організації навчальної діяльності має суттєвий позитивний вплив на формування показників фізичного компоненту готовності майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності. Викладачі повинні бути готовими до системного та цілеспрямованого врахування психолого-педагогічних особливостей студентів, підбирати найбільш оптимальний стиль навчальної та фізичної підготовки майбутніх тренерів. Партнерські стосунки, насамперед, передбачають налагодження максимально сприятливого мікроклімату на навчальних заняттях, індивідуальний підхід до кожного студента та організацію навчальної діяльності на основі емпатійного відношення. Саме такі практичні підходи забезпечать максимальну підготовку майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності.

Висновки. Таким чином, на основі теоретико-експериментального дослідження нами виявлено і теоретично обґрунтовано комплекс педагогічних умов формування готовності майбутніх вчителів фізичної культури до тренерської діяльності, що включає: стимулювання професійно спрямованої мотивації на основі створення особистісно орієнтованого середовища; вдосконалення самостійної роботи майбутніх тренерів на основі особистісно орієнтованого навчання; розробку та використання комплексу тренувальних занять у підготовці майбутніх тренерів; забезпечення вибору власної освітньої траєкторії з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей особистості; налагодження соціального партнерства під час вдосконалення фізичної підготовки. У процесі дослідження було висунуто робочу гіпотезу про те, що системне та цілеспрямоване впровадження суттєво підвищить загальну

якість професійної підготовки студентів та матиме суттєвий вплив на вдосконалення усіх показників готовності вчителів фізичної культури до тренерської діяльності.

Перспективи подальших наших досліджень будуть спрямовані у площину практич-

ної перевірки ефективності обраних педагогічних умов та їх системне впровадження у навчально-виховний процес професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури до тренерської діяльності.

Список використаних джерел

1. Болотіна О. В. Теоретичне обґрунтування педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до оздоровчої роботи зі школярами спеціальної медичної групи / О. В. Болотіна // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького: серія «Педагогіка». – 2011. – № 7. – С. 147.
2. Єфіменко П. Б. Педагогічні умови забезпечення різномірної професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури / П. Б. Єфіменко. – Харків, 2002. – С. 28–30.
3. Жернов В.И. Теоретико-методологические основы формирования профессионально-педагогической направленности личности студента педагогического вуза : [Монография] / В. И. Жернов. – Магнитогорск: Магнитогорский гос. пед. ин-тут, 1999. – 116 с.
4. Кремень В.Г. Національна освіта як соціокультурне явище // Учитель. – 1999. – № 11–12. – С. 10–17.
5. Нікіфорова С. А. Використання тренінгових технологій у підготовці вчителя фізичного виховання / Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання. – 2009. – № 12. – С. 130–131.
6. Эффективность учебной деятельности студентов: проблема выбора факторов успешности и мишеней педагогического воздействия [Текст] / А. С. Кочарян, Е. В. Фролова, В. Н. Павленко, Н. А. Чичихина // Проблемы эмпирических исследований в психологии. – 2009. – Вып. 2. – С. 379–387.
7. Словник-довідник з професійної педагогіки / ред.-упоряд. А.В. Семенова. – Одеса : Пальміра, 2006. – 272 с.
8. Стеценко О. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до позакласної роботи в основній школі / О. Стеценко // Наукові записки. Серія «Педагогічні науки». Збірник наукових праць. Випуск 87. Кіровоград, 2009. – С. 161–166.
9. Яковлева Н. Теоретико-методологические основы педагогического проектирования / Н. О. Яковлева, М-во образования Рос. Федерации, Акад. труда и соц. отношений. – М. : АТиСО, 2002. – 239 с.

Словник термінів європейської вищої освіти

Credit accumulation – накопичення кредитів

У накопичувальній системі кредитів для успішного завершення навчання в семестрі, в навчальному році або в цілому за навчальною програмою необхідно отримати (зарахувати) певне число кредитів, що встановлюється вимогами даної програми. Кредити зараховуються (і накопичуються) тільки після того, як успішне досягнення особою, що вчиться, підсумків навчання підтверджується контролем знань. Особи, що навчаються можуть використовувати накопичувальну систему кредитів для переведення або накопичення кредитів, в одному або різних освітніх установах. Система накопичення кредитів також дозволяє особам, що вчать, засвоювати окремі розділи курсів або модулі без необхідності негайного академічного визнання підсумків навчання.

Credit framework – система кредитів.

Система, що сприяє вимірюванню і порівнянню підсумків навчання в контексті різних кваліфікацій, освітніх програм і умов навчання, на основі трудомісткості навчальної роботи студента, виміряної в одиницях часу.

Credit level – рівень (складність) кредиту.

Індикатор відносних вимог до навчання або до міри свободи, що надається особі, що вчиться, в даному розділі або модулі. Зазвичай цей індикатор пов'язується з глибиною і складністю вивчення і іноді асоціюється з роком (курсом) навчання і/або з особливостями змісту розділу.

Criterion-referenced assessment – “порогова” система контролю.

У цій формі контролю знань конкретні характеристики, здібності, навички, поведінкові одиниці, оцінки обираються як критеріальні, що визначають поріг успішного “проходження” даного контролю. При цьому “недобір” по одному критеріальному значенню може компенсуватися успіхом по іншому. Така система контролю зазвичай асоціюється з “пороговим мінімумом” досягнення підсумків навчання